

Vindecare simbiotică

Legătura om-animal și descoperirea rezilienței în comunitățile multispecii

Irina Frasin

Institutul de Cercetări Economice și Sociale Gheorghe Zane

Academia Română, filiala Iași

irina.anthrozoology@gmail.com

Animalele; însoțitori, rude, prieteni

- Modul în care animalele au fost văzute în istorie
- Separarea om-animal
- Animalele înăuntrul sau în afara domeniului moral de la Aristot la Descartes și Kant.

- Animalele astăzi
- Ne străduim să obținem o relație mai echilibrată, egală și simetrică.
- Recunoașterea **multiplelor beneficii ale legăturii om-animal** (animale pentru suport emoțional, animale de terapie, activități asistate de animale, etc.).

- Dualismul important care ne împiedică să acceptăm cu adevărat animalele în domeniul moral :
- **Moralitatea și animalitatea** (cultura și natura).

- “Animals and people are bound together in a common moral universe in which hard work and restraint are praised as virtuous and asocial behavior condemned as immoral” (Anne Vallery)

Statut moral

Statut existențial

Animalele ca **agenți și persoane**

Nu doar ca simple ființe biologice “unde va acolo”

“Personhood is not the manifest form of humanity; rather the human is one of many outward forms of personhood” (Tim Ingold)

Animalele și oamenii împărtășesc un statut existențial comun, ca ființe vii și persoane.

Trebuie să depășim binaritatea om/animal.

Dualismul cultural occidental

Umanitate și Animalitate
Subiecți și Obiecte
Minte și Corp
Rațiune și Instinct
Cultură și Natură
Moralitate și Fizicalitate

Astfel, **existența umană** este văzută ca desfășurându-se pe **două niveluri**, în timp ce **existența animală** este limitată exclusiv la **domeniul natural**.

Din această perspectivă, personalitatea ca stare de a fi nu este deschisă animalelor non-umane.

Încadrarea și modul în care cuvintele ne modelează gândurile

Bias / părtinire, cultură și viziuni asupra lumii.

Framing – o metodă de selectare și evidențiere a informațiilor care ajută la definirea unei probleme.

Încadrarea este inerent subiectivă; construită social.

Felul în care spunem povestea contează!

Empatie zoocentrică sau doar empatie?

Corpuri animale și corpuri umane

- Tratatamentul oamenilor și animalelor
- Kant: persoană / lucru; demnitate / preț
- Legea medicală
- Tratatamentul juridic și protecția corpurilor animalelor
- Animalele ca modele pentru știință și mărfuri instrumentalizate pentru uz uman
- Bunăstarea animalelor

Minți umane și minți animale

Schimbări de sens și schimbări semnificative

Acum știm că animalele au o viață interioară bogată, emoții, limbaj, culturi și istorii.

Recunoașterea valorii intrinseci a vieții animalelor.

“Once you consider an animal as having subjective self and the capacity to share intentions and emotional states, it becomes harder to think of him or her as existing solely for your amusement, use and pleasure” (Leslie Irvine).

Nu toată lumea este tratată egal

- Doar corpurile umane sunt subiecte ale Legii Medicale; corpurile animalelor sunt instrumente.
- DAR animalele nu mai sunt clasificate drept lucruri.
- Animalele sunt protejate de suferință și durere, dar NUMAI în limita utilizării preconizate a corpului lor.
- **Există o diferență FUNDAMENTALĂ în modul în care sunt tratate corpurile umane și animale, DAR nu există nicio justificare etică pentru acest lucru.**
- Semnificație normativă acordată naturii noastre animale; protejează natura animală în noi și în alte animale.

Un nou mod de a vedea lumea

Conectivitate

Simbioză

Împreună

Legături

Interdependență

Dialogul interpersonal

Provocarea de a ne regândi identitatea.

De la One Health la More-than-one Health

Redefinirea One Health drept More-than-One Health (I. Braverman)

Sănătatea oamenilor și a ființelor non-umane este legată. DAR sănătatea non-umană nu este prețioasă doar pentru că protejează sănătatea umană.

Depășirea antropocentrismului

Nevoia de a **decoloniza One Health**, nevoia de a se “move toward a more transparent, plural, and just perception of health” (I. Braverman 2022).

Foarte important să recunoaștem și să apreciem conexiunile și să cultivăm **respectul reciproc**.

Pentru a construi relații de respect reciproc cu celelalte animale, trebuie să le **ASCULTĂM!**

Trebuie să depășim paradigma “animalele nu au voce”.

Bunăstarea și complexitatea relațiilor interspecii

Contradicțiile și complexitățile investigării efectelor animalelor de companie asupra sănătății și bunăstării umane.

Adoptarea unei **abordări relaționale** care să ne ajute să înțelegem cum să creăm și să **modelăm împreună bunăstarea și reziliența comună**.

Centrarea relațiilor dintre oameni și animalele lor de companie și înțelegerea lor în contextele sociale, culturale și de mediu care îi modelează.

Trebuie să depășim diviziunile impuse/induse cultural.

Construcția unei comunități reciproc avantajoase

Relațiile interspecii sunt povestea

Contează cum le înțelegem

Contează cum ne înțelegem pe noi înșine
și pe ceilalți

Și totul este interconectat și interdependent.

Prin urmare, este important să se **centrăm interrelațiile** dintre animale, oameni, contexte sociale, culturale și de mediu pentru a înțelege cum putem să **co-producem împreună bunăstarea**.

Bunăstarea este în esență socială; bunăstarea este un proces.

Reziliența

Nu este în primul rând o trăsătură individuală, ci o construcție comună între indivizi și sistemele lor sociale și ecologice (J. N. Clark)

Depășirea prejudecăților care îl favorizează pe om (de înțeles și cum împărtășire experiențelor straseante și/sau traumatice cu un animal îl afectează și pe animal)

Oamenii sunt integrați în lume

“no radical break between social and ecological relations” (Tim Ingold)

Noi devenim ceea ce suntem în relații

Cum facem animalele de companie familie?

Medicina umană

Medicina veterinară

- Știința veterinară face parte din știința medicală, iar medicina veterinară și medicina umană se suprapun considerabil.
- Experimentarea pe animale
- Medicina veterinară este istoric nouă (1762, Franța).
- Psihologie comparată
- Virusuri care se răspândesc peste granițele speciilor
- Astăzi, ca domeniu științific, medicina veterinară cuprinde biologia – fiziologia, patologia, comportamentul și psihologia – a peste un milion de specii de animale; iar ca domeniu clinic, acoperă tratamentul – diagnosticul, medicația, chirurgia și îngrijirea – a miliarde de animale.

One Medicine

- Există o interconectare științifică complexă și o dependență și influență între specii diferite; avem nevoie de o știință inter-specii.
- Care este/sunt diferența/diferențele relevante dintre oameni și animale?
- Medicina comparată
- Oamenii și animalele au boli comune datorită biologiei și mediilor pe care le avem în comun.
- Ar fi preferabil să nu mai folosim animalele ca instrumente sau modele biologice și să învățăm din tratarea bolilor din viața reală la pacienții veterinari care sunt deja bolnavi.
- One Medicine, o singură medicină pentru toți:
<https://www.humanimaltrust.org.uk/>
- **Suntem cu toții împreună!** Nu ar trebui să existe linii de demarcație în cadrul unui concept general al medicinei.

Conectivitate și reciprocitate între lumile umane și cele non-umane

Conectivitatea și relațiile sunt punctul central de atenție

Relevanța legăturilor om-alte animale pentru reziliență

Avem nevoie de o înțelegere mai holistică a relațiilor dintre oameni și celelalte animale

“prioritizing and centering human trauma and well-being, we thereby contribute to perpetuating hierarchical and binary ways of thinking” (K. Gillespie)

Focus pe susținerea relațiilor multispecifice!

Ca să ne putem vindeca, trebuie să o facem împreună! Avem nevoie de One Medicine, o singură medicină. Doar vindecarea simbiotică poate fi eficientă.

Vă mulțumesc pentru atenție!